

Akademiska sjukhusets Yngreteam stödjer unga personer med demenssjukdom och deras familjer

Det finns idag ca 9000 personer i Sverige som är 65 år eller yngre och som har en demenssjukdom. För personer i yrkesverksam ålder som får en demensdiagnos, förändras livet radikalt. Framtidsplanerna får ett helt annat perspektiv. Ofta har utredning och diagnos föregåtts av en lång period med svårigheter på jobbet. Det är vanligt att de första symptomen på demens först tolkas som stress eller utmattningsdepression. Att vara ung och i övrigt fysiskt frisk, att förväntas prestera i yrkeslivet och då få besked om att ha en demenssjukdom är smärtsamt och frustrerande. Känslor av maktlöshet och brist på kontroll är vanligt. Familjesituationen är ofta sådan att ens partner och vänner också är yrkesverksamma. Man kan fortfarande ha barn som bor hemma. Hur ska man få vardagslivet att fungera? ”Vi såg ett behov av att på ett mer strukturerat sätt arbeta med denna patientgrupp och deras familjer och bättre använda de resurser vi hade på Minnesmottagningen”, berättar RoseMarie Brundin, verksamhetschef på Minnes- och geriatrikmottagningen på Akademiska sjukhuset.

Inspirerad av ett studiebesök på minnesmottagningen i Malmö, startade Uppsalas Yngreteam sin verksamhet i början av 2010. Samtliga nydiagnostiserade patienter på Minnes- och geriatrikmottagningen på Akademiska sjukhuset, 65 år eller yngre, erbjuds ett teambesök och därefter årliga uppföljningar så länge patienten bor kvar i sitt eget boende. Teamet består av kurator, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast (se faktaruta). Psykolog och läkare konsulteras vid behov. Ett personcentrerat arbetssätt enligt Socialstyrelsens riktlinjer används. Det innebär att vissa patienter och anhöriga har en tätare kontakt med teamet, medan andra träffar teamet mer sällan. Sedan april 2010 har 18 patienter och deras anhöriga träffat Yngreteamet och sex av dem har kommit på uppföljande besök. Vissa av deltagarna har också haft ytterligare enskilda kontakter med olika teammedlemmar och i specifika fall har också läkare involverats.

Sjukgymnasten gör en motorisk funktionsbedömning av gång och balans. Dessutom kartläggs aktuell fysisk aktivitetsnivå och patienten får råd om lämpliga fysiska aktiviteter. ”Patienterna är ofta angelägna om att hålla igång med promenader och annan träning. De uppskattar många gånger att få fokusera på något de klarar av bra. Tyvärr finns det idag få, om ens några anpassade träningsaktiviteter för dessa patienter”, säger Ylva Cedervall, sjukgymnast i Yngreteamet. Svårigheten med träningsaktiviteter för yngre personer med demenssjukdom är att de ofta har fysisk kapacitet att träna med motsvarande hög intensitet som friska jämnåriga, men på grund av sin kognitiva sjukdom fungerar det inte att på egen hand träna på ett gym eller i de allmänna gympagrupper som finns i samhället.

Under våren anordnades en välbesökt ”mingelkväll” för både patienter och deras anhöriga. Under lättsamma former gavs möjlighet att träffa andra i liknande situation. Olika kognitiva hjälpmedel och litteratur inom området förevisades. Det fanns även möjlighet att ställa frågor till de olika teammedlemmarna. En uppskattad föreläsning om aktuell forskning gavs av en av mottagningens läkare. *”Vår utvärdering av Yngreteamets verksamhet visar att det är viktigt för både patienter och deras familjer att få information och individuellt stöd för att stärka deras förutsättningar för att leva ett liv med så hög livskvalitet som möjligt”, avslutar RoseMarie Brundin.*

Vid teambesöket erbjuds patient och deras anhöriga kontakt med:

- Kurator för psykosocialt stöd och information
- Sjuksköterska för stöd, rådgivning i medicinska frågor och kontakt med kommunens demenssköterskor
- Arbetsterapeut för bedömning av aktivitet, information om kognitiva hjälpmedel och praktiska strategier i vardagen
- Sjukgymnast för bedömning av gång, balans och fysisk aktivitet, samt råd om fysisk aktivitet och träning

Psykolog och läkare konsulteras vid behov